

ČERNO-BILO

Ukvarjanje s kulturo je doslej temeljilo na preprosti fizikalno-biološki zahtevi, da so njeni ustvarjalci, sprejemalci in spremljevalci kolikor toliko živi in zdravi. Prav nesmiselno bi se bilo v naši družbi, utemeljeni na dialektičnem materializmu, donedavna spraševati o pomenu in vlogi duha, ki da obstaja neodvisno od materije, teles, skratka ljudi iz mesa in kosti. Nedavni dogodki naj bi z vso brutalnostjo ponovno dokazali, da se je Tomaž Akvinski motil: narava in božja milost STA SI v nasprotju, milost NE dopolnjuje narave! Trditev seveda temelji na očitnem dejstvu, da je človeku ponovno uspelo dokazati, da je narava po sebi sicer umazana, zvita, pohlepna, nepredvidljiva in sovražna, pa vendar OBVLADLJIVA. In tisti, ki obvladuje naravo (materijo), obvladuje tudi misel (duha). Govorim seveda o atomu in človeku. In še bolj konkretno: govorim o našem atomu in našem človeku. In najbolj konkretno: govorim o Šaleški dolini in človekoljubni atomski bombi, ki se spogleduje z njenimi nedrji.

Javni mediji nas sramežljivo seznanjajo z nejasnimi namigovanji, češ da se odlagališče nuklearnih odpadkov kani naseliti v Velunjskem grabnu, torej v naši najbolj ozki domovini. Toda nič jasnega, nič odkritega, nič uradnega. Ive Vice Curkov, glavni elektroenergetski inšpektor za SR Hrvaško, je v majski Galaksiji izjavil (Večer in Naš čas pa povzela), da je ena najboljših lokacij za odlagališče južno od Slovenj Gradca in v okolici Titovega Velenja. Če upoštevam, da je vseh 113 občin na Hrvaškem hvalžno odklonilo predlog, da se na njihovem ozemlju uredi odlagališče in če se spomnim (upravičenega) revolta na Koroškem, potem lahko vzhičeno ugotovim, da smo Velenjčani pravzaprav nenadoma postali pravi favoriti v tej tekmi. Argumentov za to trditev je več, ob tej priložno-

sti naj omenim le izjemno izgubo Elektro gospodarstva Slovenije (in REK Velenje) z izjavo istega Curkova: »Nekateri menijo, da bodo takšna odlagališča lepo sprejeli prebivalci nerazvitih krajev (krajev, ki jih pestijo sistemske izgube op.p.), kajti gradnja prinaša tudi infrastrukturo, na katero v normalnih okoliščinah še dolgo ne bi mogli računati.«

V primeru, da se bodo protesti (tako in tako umirajoče) doline omejili zgolj na sodelovanje v labirintih delegatskih mehanizmov, lahko s precejšnjo gotovostjo pričakujemo takšno odločitev skupščine SRS, ki nas bo popeljala v nesluten razcvet infrastrukture in s tem tudi kulture. Že si lahko predstavljam nove lepe kulturne domove in široke ceste, ki vodijo do njih. Že si lahko predstavljam tudi kulturne delavce, ki pospešeno pripravljajo nastope, pišejo revije, koncertirajo, skratka živijo zgoščeno in polno notranje življenje. Pospešeno delovanje bo namreč potrebno tako za posameznike kot za skupnost, saj nihče ne bo prav vedel, kdaj bo njegovo kontaminirano telo pokosila ta ali ona (rakasta) bolezen, ali pa kar kolektivni izbruh nuklidov. Velika borba s časom, v kateri bo dosledno zmagovala kultura, ki je nadzgodovinski pojav in kot tak odrešen zavezanosti konkretnim posameznim ljudem in njihovim telesom. Skrušeno moram priznati, da obstaja možnost, da sem se doslej motil: razvoj znanosti in tehnologije dokazuje, da lahko (tudi kontaminiranemu) duhu na trenutke pripišem odločujoč in samostojen vpliv na razcvet kulture.